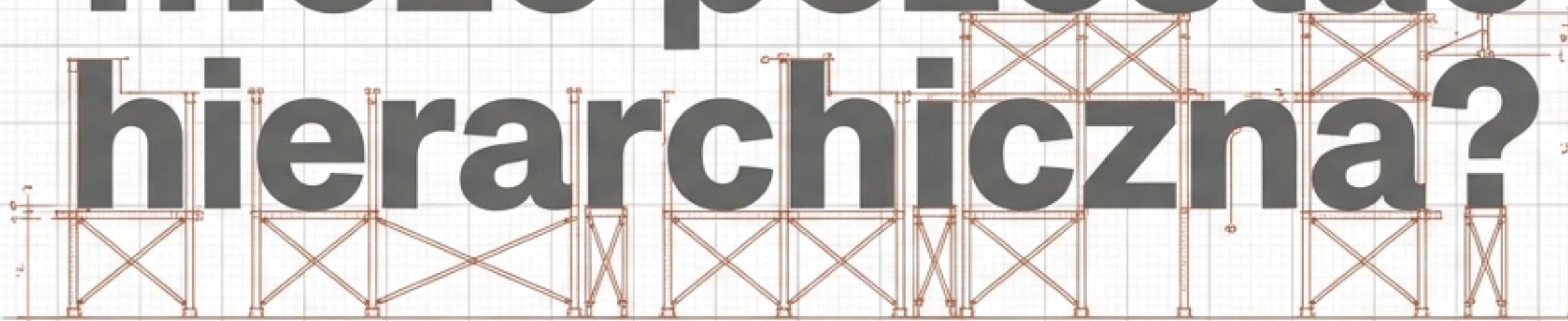
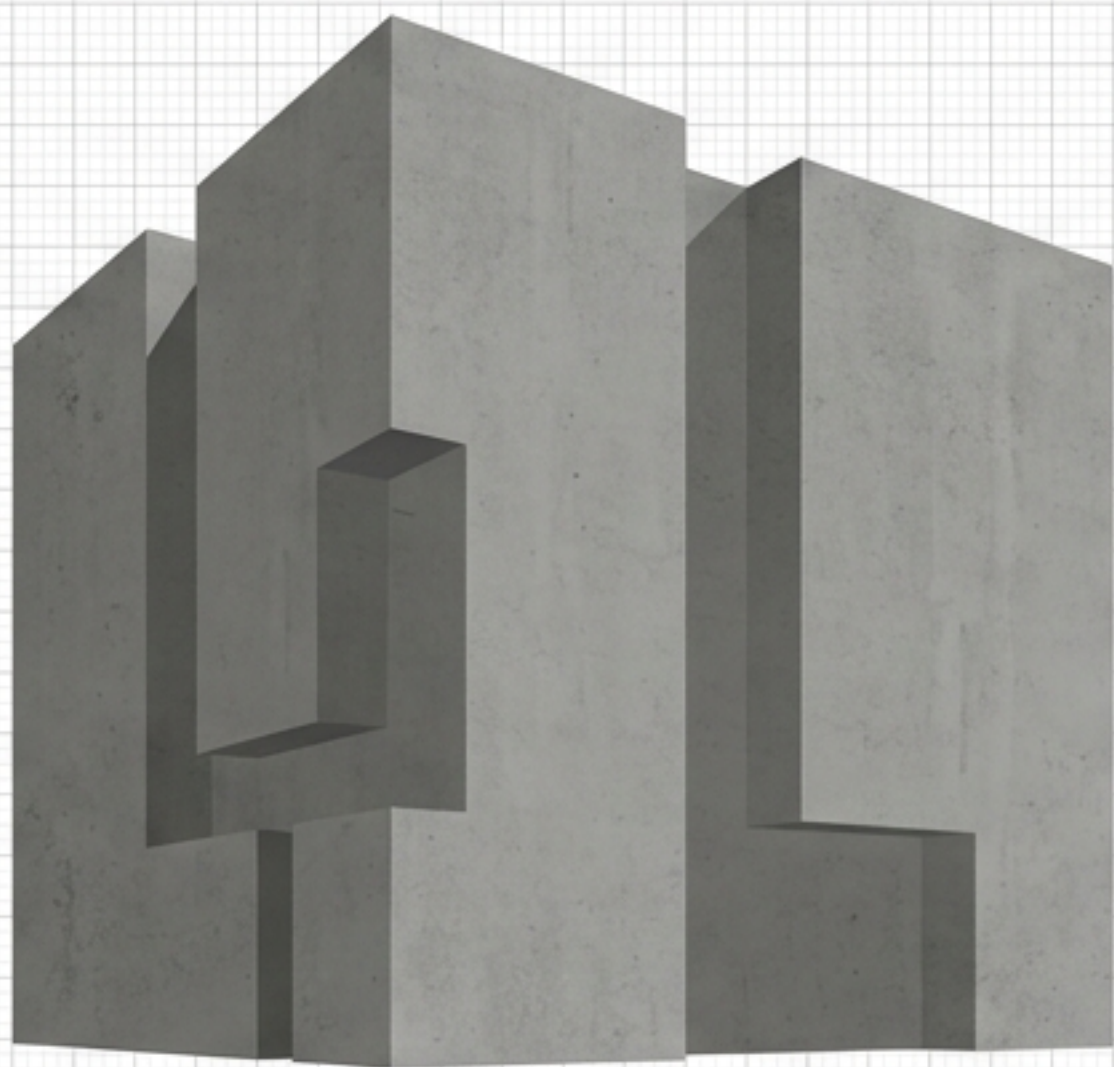

Czy instytucja troski może pozostać hierarchiczna?

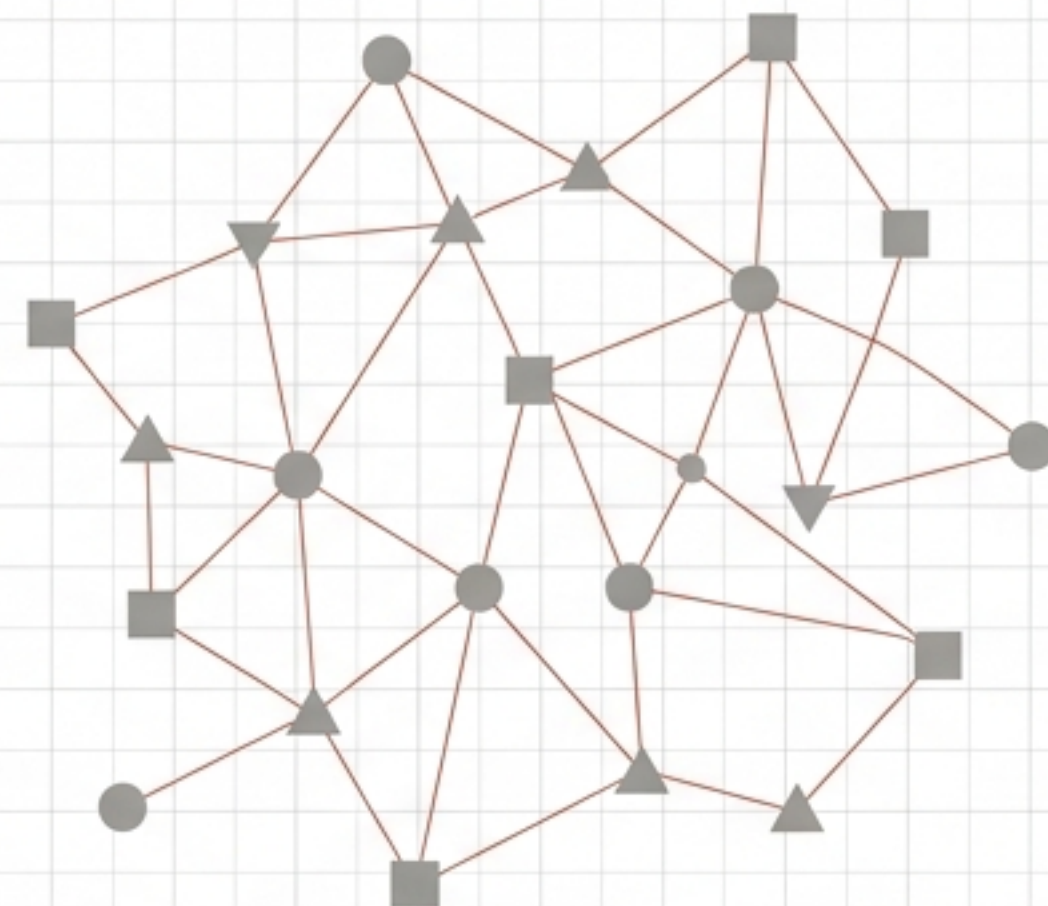
Anatomia zwrotu posthierarchicznego w instytucjach kultury

Koniec instytucji hermetycznej

Wizerunek elitaryzmu, conceptualnej zamkniętości i dystansu.

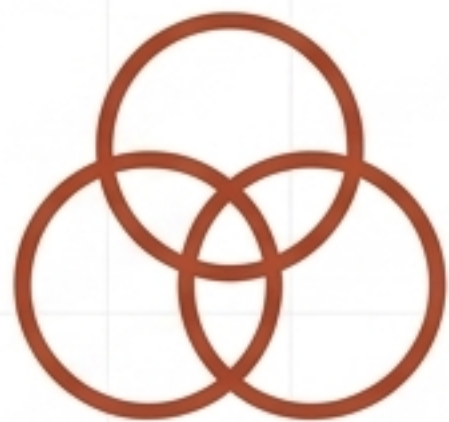
Zwrot kuratorski

Otwarcie na troskę

Przestrzeń hojności, przyjaźni, inności i współistnienia. Zmiana paradygmatu w myśleniu kuratorskim.

Nowy słownik kuratorski

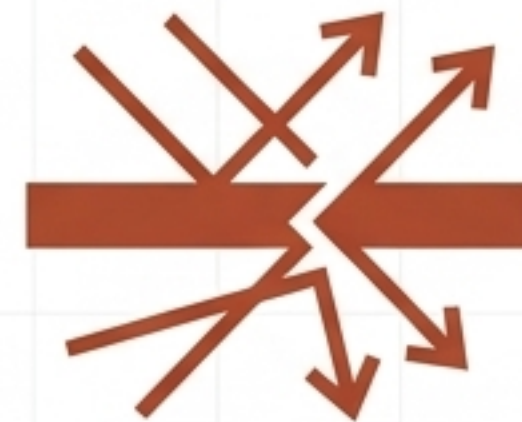
Sympoiesis

Tworzenie wspólnie z innymi;
budowanie nowych więzi i relacji.

Posthumanizm

Międzygatunkowe współistnienie
i osłabienie mitu jedyne go autora.

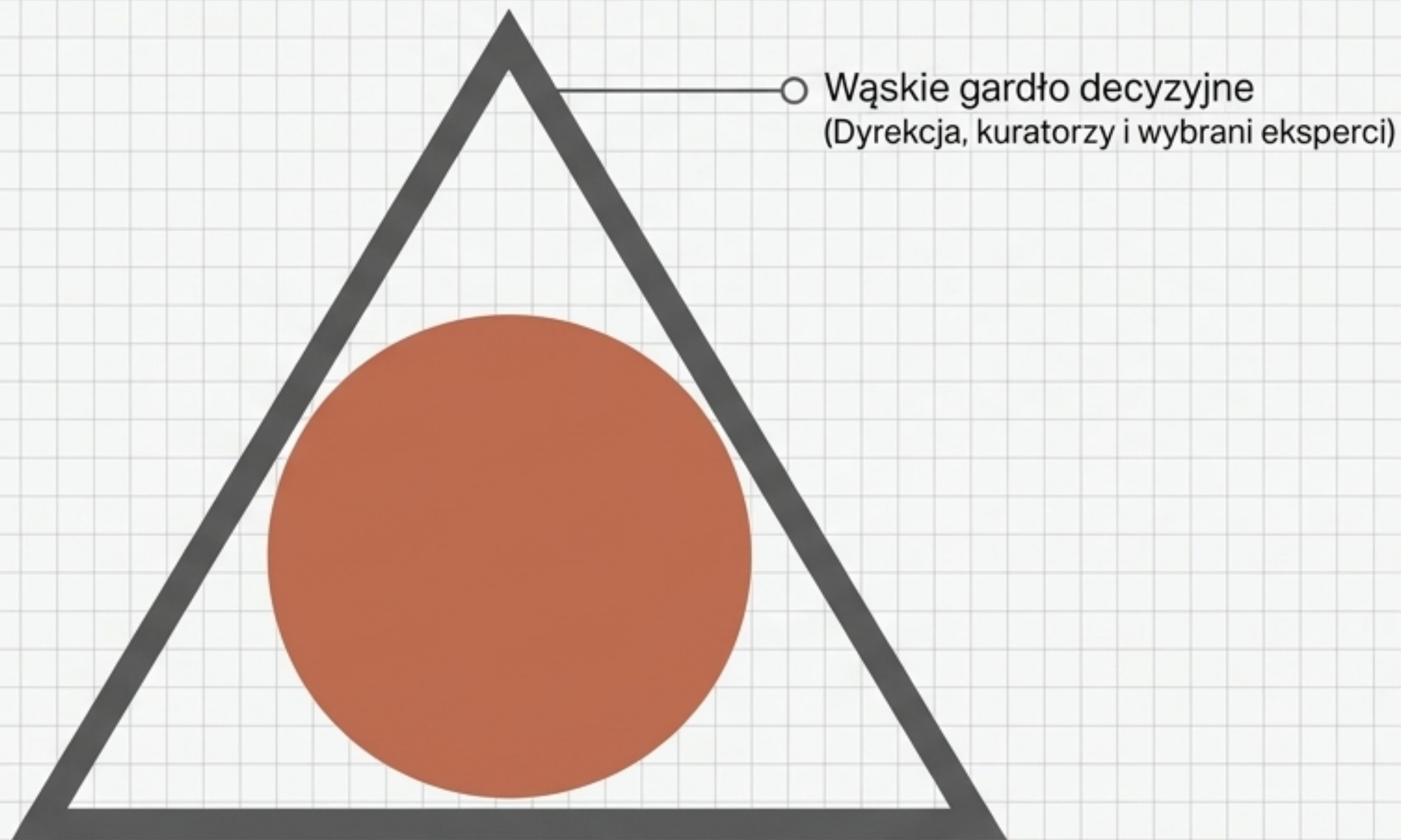

Reakcja na władzę

Bezpośredni dyskurs o wojnie,
militaryzacji i niewidzialnych
formach ucisku.

Instytucja sztuki nie jest neutralnym pojemnikiem. Określa, co staje się widzialne, jakie doświadczenia są uznawane i jakie przyszłości można sobie wyobrazić.

Pułapka iluzji: Troskliwe centrum to nadal centrum

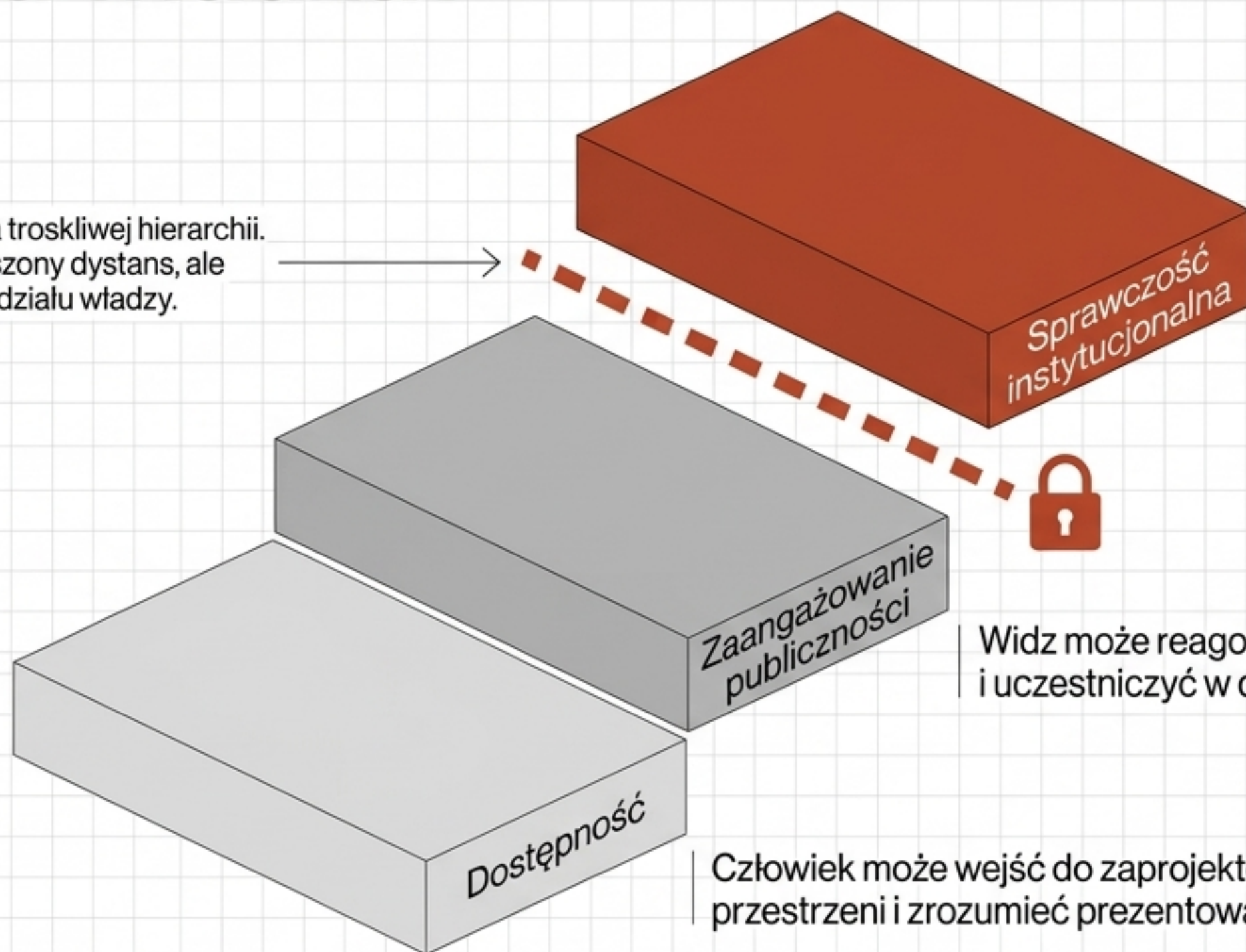

Instytucja wybiera rozmowę o marginalizowanych doświadczeniach i niewidzialnej władzy. Ale kto ma prawo zdecydować, że to właśnie te tematy i ci artyści reprezentują współtworzenie?

System władzy można krytykować w taki sposób, że sama struktura władzy pozostaje nietknięta. Treść posthumanistyczna nie tworzy jeszcze posthierarchicznej instytucji.

Gdzie kończy się zaangażowanie, a zaczyna władza?

Granica troskliwej hierarchii.
Zmniejszony dystans, ale
brak podziału władzy.

Uczestnicy współokreślają
problemy, tworzą alternatywy
i kształtują główny kierunek
instytucji.

Przemiana posthierarchy
zaczyna się dopiero tutaj.

Widz może reagować, dotykać, dyskutować
i uczestniczyć w działaniach instytucji.

Człowiek może wejść do zaprojektowanej
przestrzeni i zrozumieć prezentowane treści.

Analiza posthierarchiczna nie pyta tylko:
Co mówi instytucja?

**Pyta: Kto decyduje,
co ona powie?**

Tutaj przebiega zasadnicza granica między nowym programem kuratorskim a nowym ustrojem instytucjonalnym.

Dwie różne instytucje

Troskliwa Hierarchia

Instytucja Posthierarchiczna

Centrum wybiera program troski.

Uczestnicy wpływają na sam kierunek programu.

Kuratorzy decydują, kogo włączyć.

Problemy i alternatywy formułowane są w sposób rozproszony.

Publiczność jest zapraszana do interpretowania.

Publiczność bezpośrednio uczestniczy w poznaniu instytucjonalnym.

Współtworzenie staje się tematem wystawy.

Współtworzenie staje się sposobem podejmowania decyzji.

Krytykowana jest zewnętrzna, niewidzialna władza.

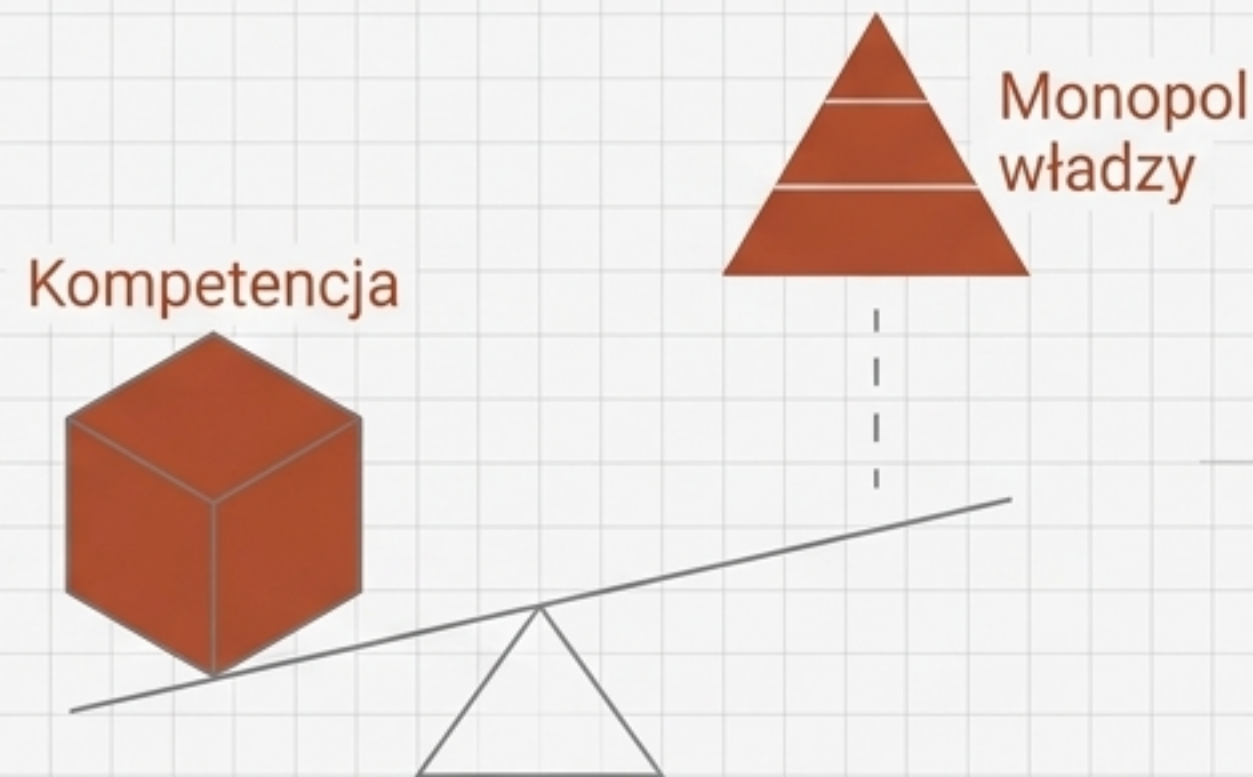
Władza selekcyjna samej instytucji staje się widzialna i sprawdzalna.

Czym NIE JEST posthierarchia?

Nie jest to gust większości

Kultury nie można zredukować do sondażu publiczności, a wartości artystycznej – do wskaźnika popularności. To zastąpiłoby hierarchię dyktatem platformowym.

Kompetencja odłączona od monopolu

Pole sztuki wymaga kompetencji artystycznych, kuratorskich i etycznych. Posthierarchia ich nie usuwa. Oddziela jedynie wiedzę ekspercką od trwałego, monopolistycznego prawa do ostatecznej decyzji.

Nowa rola kuratora: Od strażnika dostępu do uczestnika procesu

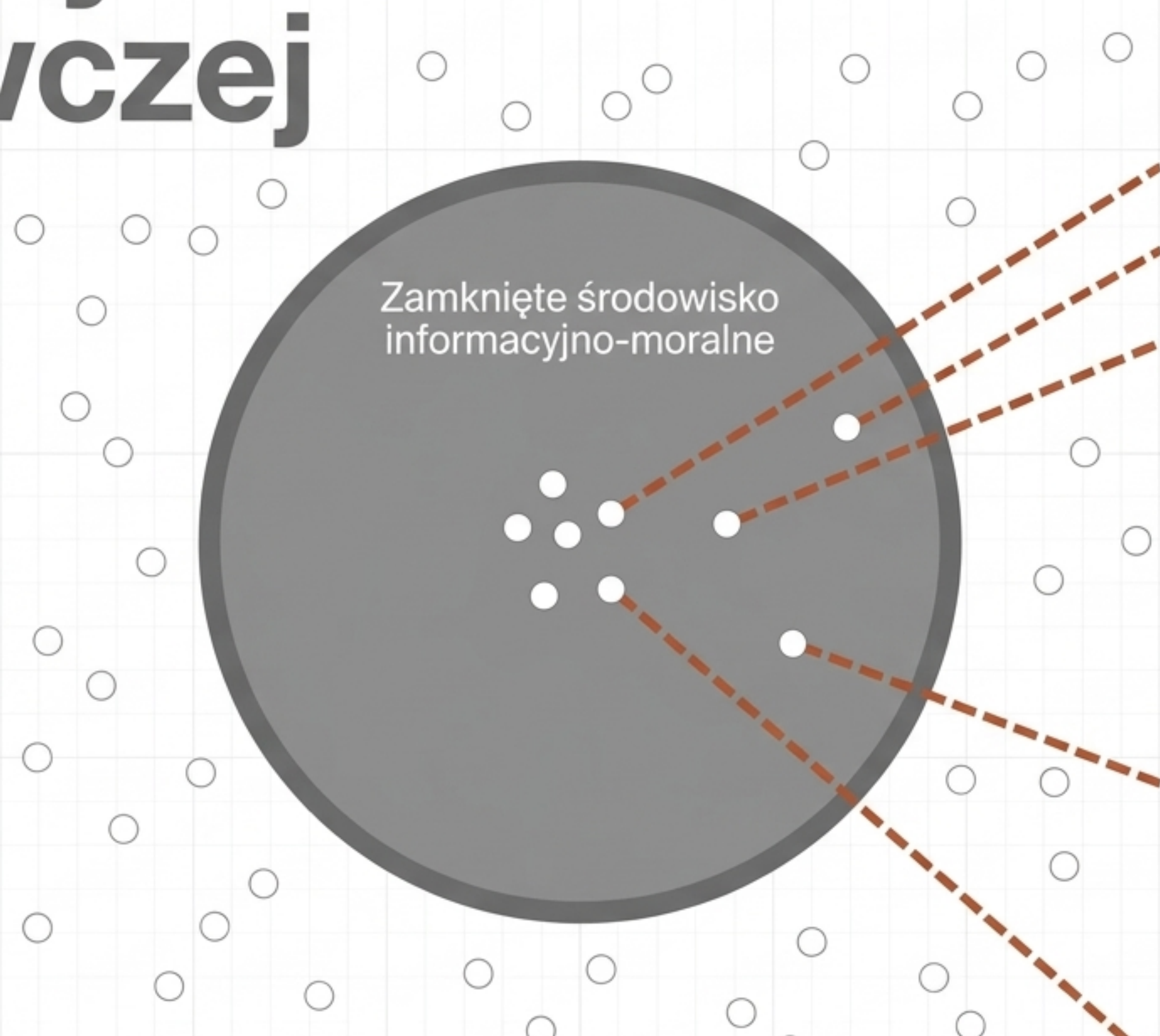
Kurator nie znika. Jego propozycje stają się jednak jedną z profesjonalnie uzasadnionych alternatyw w szerszym procesie zbiorowego poznania. Jego wpływ opiera się na zdolności rozpoznawania istotnych powiązań i niedostrzeganych problemów, a nie na zajmowanym stanowisku.

Przełamywanie bańki poznawczej

Niewidzialny wpływ polityczny to nie tylko naciski sponsorów. Częściej to naturalna granica poznawcza zamkniętej grupy decyzyjnej.

Kurator unika konformizmu, ale działa we własnym układzie odniesienia.

Zamknięte środowisko informacyjno-moralne

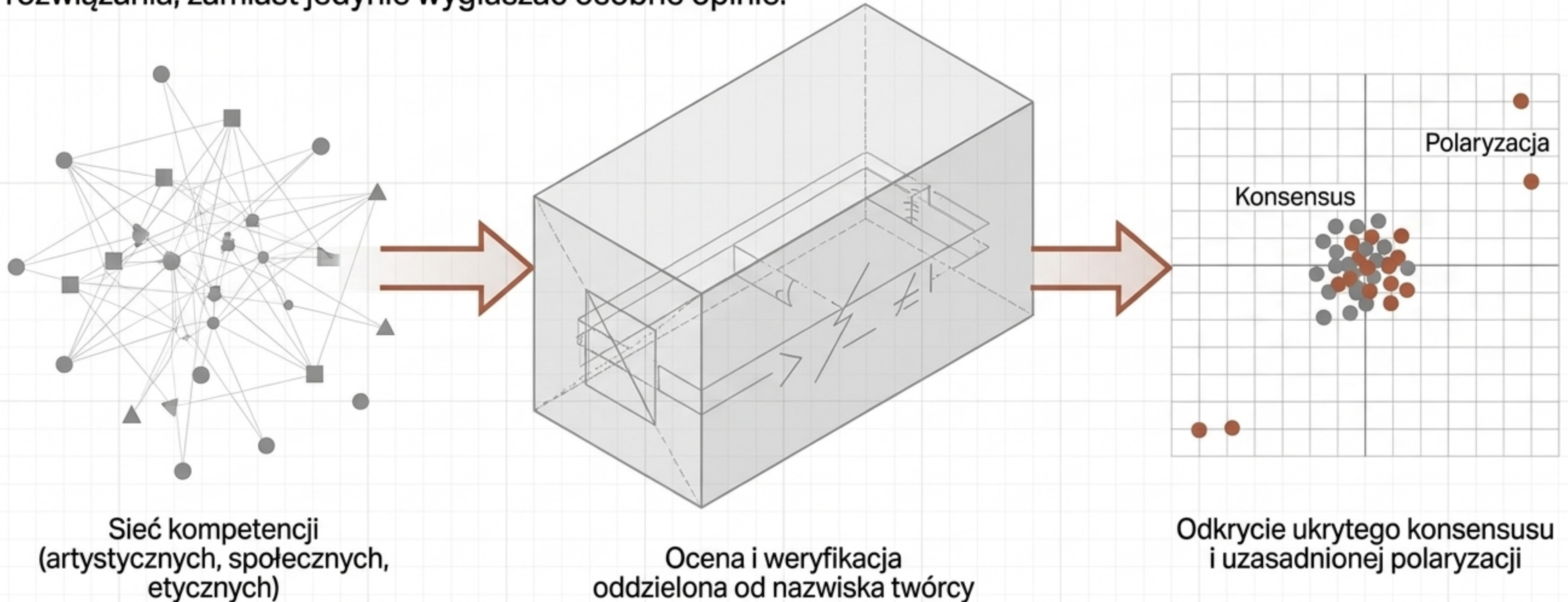

Inteligencja zbiorowa nie służy tylko demokratycznej legitymizacji. Służy poszerzeniu granic instytucji:

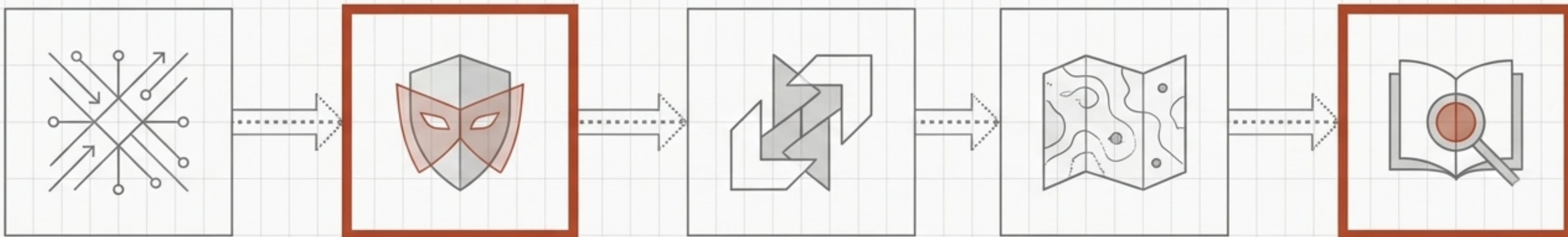
- Sprawdza, jakich uzasadnionych stanowisk zabrakło.
- Weryfikuje, czy sprzeciw wynika z niewiedzy, czy z realnego napięcia moralnego.
- Ujawnia ślepe plamy dominującej narracji.

Śilnik ewolucji: Środowisko Inteligencji Zbiorowej

To jedno interaktywne środowisko, w którym uczestnicy proponują i oceniają rozwiązania, zamiast jedynie wygłaszać osobne opinie.

Mechanika wdrażania (5 Kroków do posthierarchii)

1. Otwarcie pola

Różni uczestnicy wskazują problemy kulturowe niedostrzegane z poziomu dyrekcji.

2. Rozliczalna anonimowość

Idea zostaje oddzielona od statusu. Znanе nazwisko nie decyduje z góry o wadze propozycji.

3. Synergia kompetencji

Wiedza kuratorska łączy się bezpośrednio z doświadczeniem grup dotkniętych decyzjami.

4. Mapowanie

Ujawniają się nie tylko najsilniejsze kierunki zgody, lecz także nierozstrzygnięte podziały aksjologiczne.

5. Sprawdzalna decyzja

Zarząd opiera się na wyniku zbiorowym albo musi publicznie uzasadnić, dlaczego od niego odstępuje.

Od zbiorowej wyobraźni do zbiorowej sprawczości

Zbiorowa sprawczość

Instytucja zachęca do wyobrażania sobie świata bez hierarchii, ale nie pozwala decydować o własnej działalności.

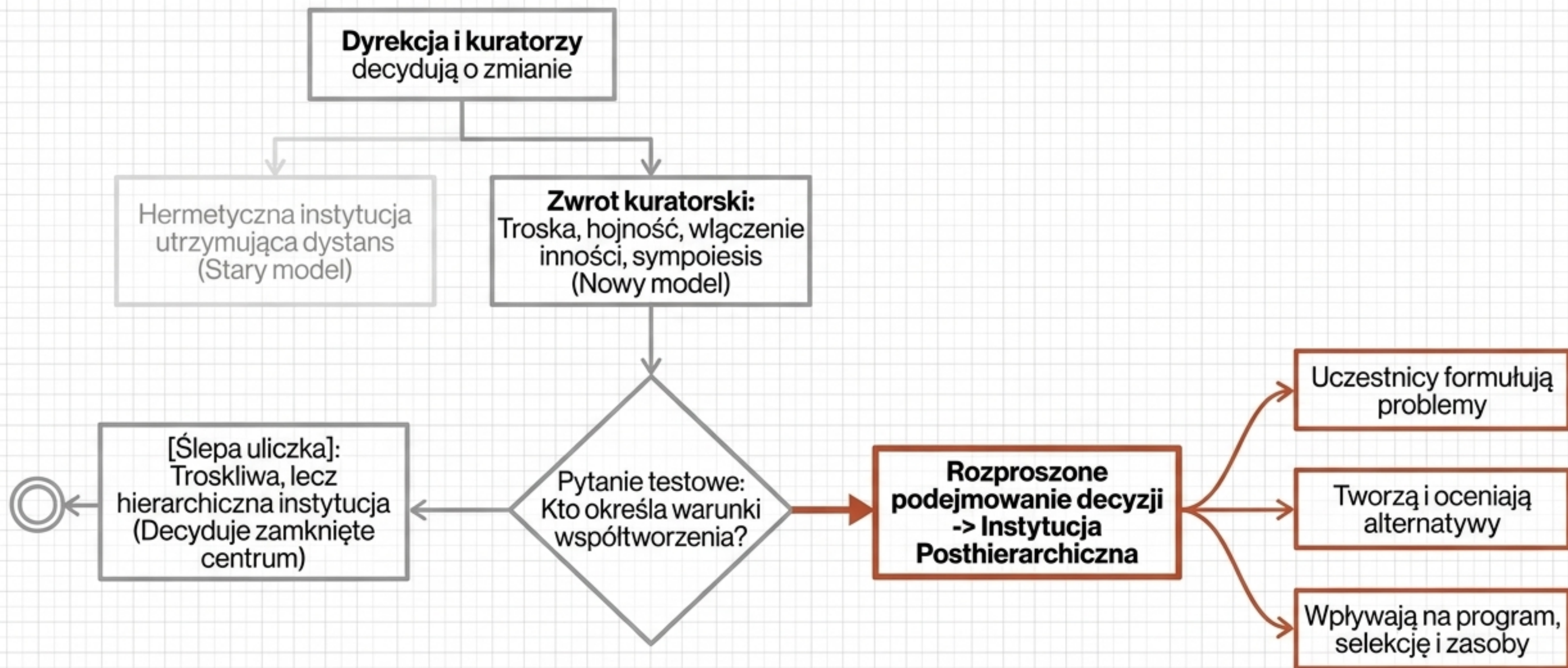
Zbiorowa wyobraźnia

Bez zdolności wyobrażenia sobie innej rzeczywistości nie powstaną alternatywy.
Ale wystawianie metafor sympoiesis to za mało.

Prawdziwa ewolucja

Instytucja troski staje się posthierarchiczna dopiero wtedy, gdy uczestnicy zyskują realną władzę wpływania na to, co jest przedmiotem opieki i jak dzielone są wspólne zasoby.

Mapa Drogowa Zwrotu Instytucjonalnego

Narzędzia do zmiany: Od metafory do architektury

Współtworzenie nie musi być wyłącznie wystawianą metaforą.
Wymaga jednak odpowiedniego, technologicznego środowiska
zbiorowego podejmowania decyzji.
Posthierarchię można wdrożyć w praktyce.

Poznaj środowisko inteligencji
zbiorowej: **metacon.it/platforma**